

De piraten komen!

Over het boek

Auteur: John Condon

Illustrator: Matt Hunt

Vertaler: J.H. Gever

Uitgeverij: Gottmer

Jaar van uitgave: 2020

Over de maker

Voor de Londenaar **John Condon** prentenboeken maakte, schreef hij scenario's en maakte hij kortfilms. Als je goed zoekt op het web, kun je er nog een paar vinden. Zijn debuutprentenboek 'The Wondrous Dinosaurium' is vorig jaar verschillende keren genomineerd maar hij ontving er helaas geen enkele prijs voor. Oorspronkelijk was het zijn bedoeling maar één prentenboek te maken. Maar het omzetten van een filmscenario naar een prentenboek was voor hem een eyeopener. Ook zijn nieuwe boek 'The Pirates Are Coming!' is ondertussen al verschillende keren genomineerd.

Matt Hunt woont en werkt in het Verenigd Koninkrijk in Worcesterhire.

Hij is freelance illustrator en gepassioneerd door verhalen vertellen en tekenen. Voor dit boek gebruikte hij verf, pennen, krijtjes en een computer om de piraten tot leven te laten komen.

1. VOOR HET LEZEN

1.1 Gesprek over piraten

Laat de juryleden vertellen wat zij weten over piraten. Je kunt hen begeleiden in het gesprek door volgende vragen en/ of afbeeldingen uit bijlage 4.

- Welke piraten ken je? (Woeste Willem, Piet Piraat,...)
- Hoe zien piraten eruit? Wat kenmerkt een echte piraat? Je kan de juryleden op weg helpen door volgende zaken te suggereren:
 - Piratenhoed
 - Papegaai
 - Baard
 - Ooglapje, oorring, een haakhand of een houten been
- Hoe ziet het leven op zee eruit? Wat doen piraten? Piraten plunderen schepen, de buit bestaat uit:
 - geld, suiker en andere specerijen die de piraten kunnen verkopen
 - eten, drank en medicijnen
 - landkaarten met scheepvaartroutes van andere schepen
- Wat weet je over een piratenschip en zijn bemanning?
 - Piratenschepen zijn lichte zeilboten met één of drie masten.

- Een piratenschip is groot en snel en heeft een speciale piratenvlag (link met de hints in het boek).
- Aan boord zijn er een kapitein, kwartiermeester (hulpje van de kapitein), een kok, timmerman, zeilmeester, stuurman en soms ook een dokter.
- Aan boord zijn er alleen mannen:
 - » Vrouwen waren verboden
 - » In de geschiedenis waren er ooit twee vrouwelijke piraten (Anne Bonny en Mary Read). Ze verkleedden zich als man om mee te kunnen varen.

1.2 Het kft van het boek

Aansluitend op de laatste vraag van het gesprek kun je de cover van het boek bespreken:

- Welk soort schip zie je? Is het schip een piratenschip? Hoe herken je dit? (driemaster, piratenvlag)
- Van wie zou de papegaai zijn?
- Wie is die jongen?
- Wat doet hij met de bel?

Bekijk ook de titelpagina voor je begint te vertellen. Het piratenschip komt duidelijker in beeld. Je ziet ook het dorp aan de heuvel.

Bespreek de titel:

- Wanneer komen de piraten?
- Zou Tom bang zijn van piraten? Je kunt bijhouden wie denkt dat Tom al dan niet bang is voor de piraten. Blik hierop terug in de nabespreking.

2. TIJDENS HET LEZEN

Lees het verhaal op voorhand door zodat je de nodige spanning kunt opbouwen via de verhaallijn.

MATERIAAL

- Een bel
- Afbeeldingen van de schepen: zie bijlage 1

Enkele tips bij het lezen:

- Maak de juryleden naarmate het verhaal vordert steeds meer nieuwsgierig. Laat hen het woord 'wachten', meezeggen, zowel in de dialogen van Tom die wachtte als bij de dorpsbewoners die wachten.
- Maak gebruik van de bel tijdens het lezen telkens als Tom het hele dorp bij elkaar schreeuwt.
- Benadruk de vetgedrukte en de groter gedrukte woorden.
- Leg op de tafel of in de kring telkens de afbeelding van het schip dat Tom zag vanop de heuvel (zie bijlage 1). Laat de juryleden het schip aanwijzen dat Tom zag. Na afloop vergelijk je de afbeeldingen en kun je teruggrijpen naar de voorkennis van de juryleden in verband met een piratenschip. Koppel er de woorden: groot, snel en een speciale piratenvlag aan. (zie gesprek: voor het lezen)

3. NA HET LEZEN

3.1 Illustraties

De illustrator Matt Hunt brengt het verhaal en de personages tot leven met verf, krijt en pennen maar ook door gebruik te maken van een computer. De illustraties hebben vrolijke kleuren en versterken het verhaal.

3.2 Tekst en illustratie

De tekst en illustraties vullen elkaar naadloos aan:

- De eigenschappen waaraan een piratenschip moet voldoen wordt in beeld gebracht door zowel de tekst als de illustraties.

- Er zijn heel wat bijzondere verstopplekken. Laat deze ontdekken door de juryleden. Ga samen op zoek. (tussen de vissen, in de bek van een pelikaan, in een opgerolde tuinslang, tussen de kolen...)
- Bespreek met de juryleden de verschillende dorpsbewoners die samen een heel bont gezelschap vormen. Zien zij volgende personages: de schilder, de vishandelaar, de houthakker, de groenten- en fruitverkoper...?
- Het rollenpatroon wordt doorbroken. De stoere dames- en herenpiraten worden afgebeeld met heel wat tatoeages.

3.3 Spanning en humor

In het verhaal wordt de spanning opgebouwd met de nodige humor. De dorpsbewoners verstoppen zich op de meest gekke plaatsen. Op het moment dat het piratenschip er werkelijk is, gelooft niemand Tom en verstoppt niemand zich. Pas als ze de papegaai horen, verstoppen ze zich net op tijd.

→ Wat vonden de juryleden grappig in het verhaal of op de tekeningen?

3.4 Plottwist

- Je denkt aanvankelijk dat iedereen bang is van de piraten en zich daarom verstoppt. Uiteindelijk verstoppt iedereen zich omdat ze de piraten willen verrassen.
- De piraten zijn oude bekenden van de dorpsbewoners en hebben op één of andere manier een relatie met elkaar.
- Opmerkelijk is dat er twee vrouwelijke piraten zijn en dat de mama van Tom zelfs kapitein is. Nu pas weten we waarom Tom steeds op uitkijk stond. Hij wou samen met de dorpsgenoten zijn mama en de andere piraten verrassen.

Laat de juryleden vertellen over wat zij over het boek vinden:

- Waren ze verrast? Waarom?
- Vonden ze het leuk dat de piraten vrouwen waren?

3.5 Bang zijn

Blik terug naar het gesprek vooraf waar je het had over Tom die al dan niet bang was voor de piraten.

Ga hierover met de juryleden in gesprek. Je kunt hierbij volgende filosofische vragen stellen:

- Wat is angst? Of: wat betekent bang zijn?
- Hoe weet je dat je bang bent? Wat gebeurt er dan?
- Moeten mensen soms bang zijn? Is angst ergens goed voor?
- Zijn kinderen vaker bang dan grote mensen? Waarom (niet)?
- Bestaan er dingen waarvan iedereen bang is? Welke bijvoorbeeld?
- Kun je bang zijn voor jezelf? Op welke manier? Of: waarom niet?
- Hoe zou het zijn als je nooit ergens bang voor was?

3.6 Rollenpatronen

MATERIAAL

- Bijlage 2: versje: Papa strijkt de schone was, mama maait het hoge gras
- Bijlage 3: Kaartjes met personages uit het boek

Ga in gesprek met de juryleden over mogelijke beroepen.

- Door wie worden deze beroepen uitgevoerd?
- Kunnen mensen verschillende rollen hebben? (mama, leerkracht, ouder en kind...)

Laat de juryleden een rollenspel spelen dat voorbij alle stereotypen gaat. Laat je inspireren door het gedicht van Nannie Kuiper (zie bijlage 2). Gebruik hiervoor de personages uit het boek (bijlage 3) om de rollen te verdelen. Nadien kan je met hen bespreken hoe ze dit ervaren hebben en waarom boeken of gedichten waarin de klassieke rollenpatronen of verwachtingen doorbroken worden belangrijk zijn.

3.7 Piratenschip

MATERIAAL

- Tekengerief
- Papier

Laat de juryleden hun eigen piratenschip ontwerpen. Aan welke criteria moeten hun schip voldoen?

Verwijs hiervoor naar het inleidend gesprek waar je een beeld schetste wie piraten nu eigenlijk zijn. Laat hen zelf criteria bedenken.

Geef zelf geen voorbeelden maar stimuleer de creativiteit van de juryleden.

3.8 Verstoppertje

Als de ouders de juryleden komen ophalen na de bijeenkomst, kun je de juryleden zich laten verstoppertje in de ruimte. De ouders komen aan in een leeg lokaal. Als de ouders er zijn, springen de juryleden tevoorschijn en roepen ze: 'verrassing!'

4. VERDER LEZEN

- De Fabels van Aesopus voor kinderen (De jongen die wolf riep.) (Usborne Publishers, 2017)
 - Kapitein Koen en de piraten / Peter Bently en Helen Oxenbury (ill.) (De Vier Windstreken, 2015).
 - De piraten in de straat / Jonny Duddle (De Fontein, 2013)
 - Woeste Willem / Ingrid en Dieter Schubert (Lemniscaat, 1992)
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage 1: afbeeldingen van schepen

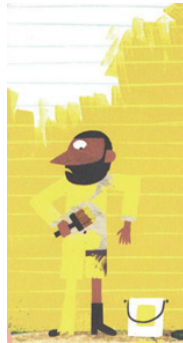

Bijlage 2: versje – Papa strijkt de schone was

pappa strijkt de schone was
mamma maait het hoge gras
opa knutselt in de schuur
oma verft de vieze muur
en ik stop de pop in bad

zo doet iedereen wel wat!

zelfs mijn hondje heeft het druk
want die bijt zijn botje stuk!

Bijlage 3: afbeeldingen en personages

Bijlage 4: afbeeldingen van piraten